JOH. RUD. GLAUBERI
ANNOTATIONES

IN

Nuper editam Continuationem Miraculi Mundi, Secreta ibidem contenta, Aurumque Potabile Verum, cujus ſimul mentio ibidem facta eſt, explicantes & defendentes:

CUM

Brevi admonitione ſeu ſignificatione incognitarum quidem, ſed omnibus hominibus utiliſſimarum Inventionum & Secretorum, quæ in ipſius Laboratorio publicè & privatim demonſtrabuntur:

Invidorum Vervecum, Ignorantium Aſinorum, & Impudentum Calumniatorum ora impudica obturandi causâ ab Authore in lucem editæ.

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSSONIUM,

Anno CIↃ IↃC LIX.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

JOH. RUD. GLAUBERI

ANNOTATIONES.

AD BENEVOLUM

LECTOREM.

ERE dici ſolet, quod ille, qui ædificium aliquod ex lapidibus pulchrè conſtructum in viâ regiâ & communi ædificat ſuam ſtructuram omnis generis hominum judiciis exponat, cumprimis autem eorum, qui ne tuguriolum quidem, aut caſulam ruſticam conſtruere noverunt. Quidam hunc nævum animadvertunt, alii alios errores commiſſos vident, & quiſque ex ſuâ opinione judicat, invidiâ ut plurimum moti, ut ea contemnant, quæ neque habent, neque habere poſſunt.

Idem uſuvenire ſolet iis, qui de rebus non vulgaribus, aut etiam incognitis ſcribunt, de rebus inquam, quas vulgus nunquam vel audivit, vel vidit. Mox enim audienda ſunt ipſis hæc verba, quæ indomitæ, & effrenes linguæ effutiunt, & exſibilant, dicentes: Quis ſcit an etiam verum ſit? Hæc dicendo ſignificant, ſe quidem hæc captum ſuum ſuperantia non percipere, ſed tamen etiam non penitus rejicere & repudiare, quippe

adhuc dubitantes, an forsan vera esse possent. Hæc ipsorum dubitatio malè non accipienda est, utpote quæ ex ignorantiâ, non autem à fastu aut invidiâ ortum suum trahit.

E contrario aliud perversorum hominum occurrit genus, qui sibi sapientes, & putativâ suâ scientiâ sibi plaudentes tàm incognitas res non ex simplicitate aut ignorantiâ, sed ex merâ Diabolicâ superbiâ, odio, & invidiâ, summo contemptu despiciunt, idque ideò tantum, quia iis, qui majori rerum usu & experientiâ pollent, scientiam & cognitionem suam invident: Quod, proh dolor! unicuique satis notum est, & quotidie in omnibus mundi locis usuvenire solet.

Contigit hoc etiam mihi, & quotidie contingit, ut homines tales invidiâ summâ inflati (si modo homines appellandi sunt) scripta mea utilia, & utiles doctrinas continentia invidiosè & odiosè contemnant, & falsa proclament; Præcipuè verò quia in meâ Continuatione Miraculi Mundi nuper editâ de tanti momenti Secretis, agere, & tractare ausus fui, de quibus imperiti Vulgi cognitionem planè fugientibus ejusmodi subsannatores, & ignorantiæ Fratres ne gry quidem audiverunt, tantùm abest ut aliquam saltem eorum cognitionem haberent. Hinc orta sunt omnis generis venenata judicia istiusmodi hominum, qui nec credere, nec animo comprehendere voluerunt, quod tàm utilissima, & ignotissima Secreta in rerum naturâ essent, eapropter ex mera invidiâ & fastu

faſtu eadem, ut inutiliſſima & falſiſſima, reprobaverunt.

Quia igitur contemptus tàm Diabolicus non ſolummodo mihi viventi admodum noxius eſt, ſed etiam poſt meum ex hâc vitâ diſceſſum nomini & famæ meæ haud exiguum damnum inferre poſſet, conſultum mihi viſum fuit, dum adhuc inter vivos verſor, debitâ meis ſcriptis defenſione patrocinari, & invidis ejuſmodi Fratribus ignorantiæ impudica ſua ora eo pacto occludere, ut coràm toto mundo ſe turpiter dare, & in ſummam ignominiam incidere cogantur. Quod hoc pacto fiet, quando coràm omnibus iis, qui veritatem, & ejus defenſionem amant, probavero, & demonſtravero, ea, quæ propoſui, & tradidi, ne unguem quidem latum à veritate diſcedere, ac facilia factu eſſe iis, qui aliquam ſaltem ignis notitiam habent. Quo facto non amplius opus erit, ut mea ſcripta contrà quemvis calumniatorem defendam: cum alios, Deo volente; id facturos, & veritatem, quam oculis viderunt, & manibus palparunt, defenſuros eſſe ſciam.

Ut hoc effectu idem, meâ opinione nullâ commodiore & compendioſiore viâ uti poſſum, quàm ut mihi dè commodo loco proſpiciens, ſpatioſum & omnibus rebus inſtructum Laboratorium extruam, ac bonum, & laborioſum operatorem inſtituam, qui continuis laboribus in eo occupatus Divina miracula iis oſtendat, quos eadem videndi deſiderium tenuerit.

In hoc igitur Laboratorio non tantum furni illi deſtillatorii artificioſi, & meum Prælum ligna exprimens atque inſtrumenta circulatoria ad Salempetræ facili negotio conficiendum neceſſaria in conſpectum dabuntur; Sed etiam illa oſtendentur, de quibus in meo Miraculo Mundi, & ejuſdem Continuatione actum eſt, imò longè plura, quàm in Scriptis illis meis enarravi.

Equidem ejuſmodi demonſtratione facili negotio ſuperſedere poſſem, cum meâ minimè referat, ſive capita hujuſmodi vervecina meis ſcriptis fidem adhibere, eademque laudare, aut fidem non habere, & eadem vituperare velint. Præterea me ad hanc defenſionem ſuſcipiendam impellit charitas Proximi mei, cui ad inſerviendum & auxiliandum ità promptus & paratus ſum, quàm promptos & paratos ad mihi opitulandum alios eſſe cupio.

Ac quoniam tale Laboratorium unius menſis ſpatio extruere non potero, & forſan tres, quatuor, aut plures elapſuri ſunt, antequam id ad finem perduci queat, operæpretium duxi interea Divini & Naturalis Luminis ſtudioſum admonere, ut ab Ignorantibus iſtiuſmodi Aſinis, ex viâ veritatis ſe abduci non patiatur, ſed breve illud mei Laboratorii promiſſi tempus patienter expectet.

Ut itidem unicuique innoteſcat, quâ ratione veritatem demonſtrare in animum induxerim, hiſce notum facio, quod primò in meis artificio-

ſis,

ſis, & Philoſophicis furnis, omnis generis artificioſæ præparationes, & etiam utiles Metallorum tranſmutationes elaborandæ in manus ſumentur.

Clarè etiam demonſtrabitur, quæ Auro Potabili meo adſcripſi, eadem veriſſima eſſe: Nimirum, quod Mercurius Crudus horæ unius aut duarum intervallo ejus operâ in purum putum Aurum converti poſſit. Nec hoc ſolum probabitur, ſed etiam, quod dicto meo Auro Potabili vero, poſtquam Mercurius jam in purum & conſtans aurum mutatus & tinctus eſt, nihilominus adhuc magnæ vires ſuperſint, hæ videlicet, quod quodlibet Arſenicum ſive album, ſive flavum aliquot horis in eo digeſtum ità mutetur, ut venenata ejus qualitas in Medicinalem & innoxiam mutetur, ut non amplius venenum ſit, ſed præſtans medicamentum evadat, & omnibus venenis reſiſtat. Neque tantum præſtans medicamentum contrà venenatos & incurabiles morbos, qui radicibus altè actis neque purgationibus, neque venæ ſectionibus, neque ſudoribus aliiſque ſimilibus medicamentis cedere ſciunt, dum malos humores in ſanguine, & aliis locis totius corporis tingit, & in bonos humores tranſmutat, ut in corpore manentes illud corroborent, non autem ægrum reddant. Sed etiam hoc in Medicinam mutatum, & converſum venenum virtutes ſuas in Metallis oſtendit, ſi fuſo Cupro injiciatur, quod effuſum, & in cupellâ Saturno adjuncto

probatum aliquid boni Argenti & Auri relinquit. Duæ hæ ſunt probæ quæ omninò ad mei Auri Potabilis defenſionem maximè ſufficerent.

Ut autem aliquis de hac re adhuc certior fieri poſſit, poſt hæc duo experimenta, nempè Mercurii coagulationem, & tranſmutationem in purum putum Aurum, & venenati Arſenici in tutum Medicamentum converſionem, adhuc tertium, & quidem incredibile eodem Auro Potabili jam bis ad uſum adhibito tentari poteſt non in vilibus & exiguis venenis, ſed periculoſiſſimo illo, ac hominibus, beſtiis, & omnibus viventibus rebus infenſiſſimo, Mercurio puta Sublimato, qui aliquot horis in dicto Auro Potabili digeſtus omne ſuum horribile, & formidabile venenum deponit, atque in tutum purgans aut Diaphoreticum Medicamentum abit, amiſſis priſtino albo colore, & veneno ſuo corroſivo, dum pulvis ruber, & dulcis evadit, podagram, morbum Gallicum, lepram, & alios deteſtandos morbos purgans, & Saturnum aliquo modo Aureâ tincturâ imbuens. Sic & album Arſenicum poſt digeſtionem, colore ſuo albo depoſito corrodentem facultatem ſuam amittit, & in pulverem dulcem, & flavum mutatur.

Hæc experimenta, atque hæ probæ bonorum medicamentorum ſtudioſis non occulta eſſe, ſed in æternum & immortale teſtimonium veritatis, contra omnium Sophiſtarum, & Vervecum Ignoran-

rantium mendacia & calumnias manifeſtari debent.

In oculorum intuitu jam verſatur acutiſſimus Veritatis gladius, cujus aciem ſi quis ſentire deſiderat, in medium progrediatur; Facilis & grata mihi erit Veritatis defenſio, ſi vel totius Mundi malitia univerſa ſe mihi opponeret. Provoco hîc omnes illos calumniatores, qui Diabolico odio, & invidiâ impulſi meis veriſſimis ſcriptis ſe opponere conantur. Cum mendaciis ſuis in apertam lucem, & totius Mundi conſpectum prodeant, & ſimile aliquod experimentum oſtendant, qualia me oſtenſurum hîc polliceor, ut videamus, quàm turpiter ſe daturi ſint, inſtar tenebrarum in clariſſimo Solis ſplendore evaneſcentium. Si in poteſtate ipſorum non fuerit ſitum, (qui aliquam rerum notitiam habet, bonum non contemnit) ſicut etiam ſitum non eſt, & etiam factu impoſſibile erit, eò quod nihil ſciunt, par eſt, ut venenatas ſuas linguas in poſterum compeſcant, & ea, quæ neque ſciunt, neque intelligunt, calumniari deſinant.

Intelligo hîc non ſolum Farnerianos illos Ignorantiæ Fratres, apertos, & manifeſtos veritatis hoſtes: Sed etiam eos, qui à fronte amicitiam ſuam profitentur, ac judæ oſculis ſe amicos mentiuntur, à tergo autem venenatis ſuis linguis veritati lethalia vulnera intentant. Haud exiguus eorum eſt numerus, qui clandeſtinis molitionibus veritatem exſtinguere conantur, & hypocri-

ticâ suâ simulatione nihilominus summam amicitiam præ se ferunt. Sed à Fratribus ejusmodi ex fallaciis & fraudibus quasi penitus compositis quis sibi caveret? Apostolus Paulus querelis frequentibus manifestè satis declarat, quanta & quot sibi pericula ab ejusmodi hominibus imminuerint. Annon Christus, Veritas ipsa, ut & omnes ipsius asseclæ illorum ipsorum fraudulentæ, & fallaci malitiæ expositi, & obnoxii fuerunt? Num igitur melius quid de his præsentis mundi fæcibus polliceri nobis audebimus? Præsens tamen inveni, & certum remedium tantis incommoditatibus opponendum, nimirum ut nulli homini post hac fidem adeò facile adhibeam, ac quamplurimis tuto & fido silentio præteritis, ea tantum dicam, quæ mihi vi summâ extorquentur: Quod quidem hic mihi usuvenit cum potentissimo Auro Potabili, quod per totam vitam meam dissimulassem, nisi tot homines invidi venenato suo sputo illud occidere conati fuissent. Huic veneno ingentes & inauditas ejusdem mei Auri Potabilis virtutes, tanquam Antidotum præsentissimum, opponere, eâque occasione toti Mundo ob oculos ponere coactus fui.

Memoriæ proditum est, antè aliquàm multos annos Wormatiæ Judæos Christianum puerum furtim abstulisse, congregatisque suis Rabinis, & Sacrarum Literarum interpretibus consultasse, quàm infami morte puerulus innocens afficiendus esset. Tandem cruci affixo, ut Servator noster olim

olim affixus fuit, etiam poſt multos dolores & cruciatus, quibus miſellum excruciarunt, latus perfoderunt, ſanguinem ex perfoſſo latere emanantem excipientes. Non diu tamen horrenda cædes illa occulta manſit, utpote quâ haud diu poſt patefactâ Judæorum Rabini, & Seniores capti, & meritâ pœnâ affecti ſunt.

Crudelitatem ferè eandem expertum eſt meum Aurum Potabile, ſive Infans Philoſophicus, à nonnullis deprehenſus, & crudeliter excruciatus, qui tamen nullum ex eo Aurum exprimentes ſpe conceptâ fruſtrati ſunt. Ac quanquam Samriones, & Suggillatores iſti meum Aurum Potabile, quo Mercurium in Aurum tranſmutare non potuerunt, multis ſannis & convitiis peſſimè tractarunt, omninò ſibi perſuadentes, quod jam penitus vitâ ſuâ ſpoliatus eſſet, ille meus Infans Philoſophicus, quo nomine ipſum in Tractatu meo inſignivi: Se ipſos tamen vehementer fefellerunt, dum Infans ille Adoleſcens jam factus ſibi ipſi propriâ defenſione patrocinari poteſt, cum quotidiè hactenus & ætate & viribus accreverit. Si Deus voluerit, temporis progreſſu bellicoſus heros, atque Rex evadere poterit. De infantibus, quales olim futuri ſint nemo facilè judicaverit. Seris venit uſus ab annis: Temporis & annorum decurſus tandem cuncta manifeſtant. Invidorum iſtorum calumnias mendaciſſimas facilè tamdiu patior, donec experientiâ contrarium monſtrante à propriâ ſuâ conſcientiâ convincantur, aliudque & me-

& melius velint, nolint, judicium ferant. Idcircò non tantum nominibus ipſorum parco, verum & ipſas urbes ſileo, in quibus domicilia ſua habent; quia neſcientes, quid fecerint, ex merâ invidiâ immaturum & ſtultum judicium tulêre de iis rebus, de quibus planè ſibi incognitis nihil notum exploratumque habuerunt.

Nec mirum eſt, Calumniatores hos Mercurii in Aurum coagulationem tentantes erraſſe, cum mihi quandoque acciderit, ut duabus aut tribus vicibus ſe invicem ſequutis erraverim, & effectui dare tranſmutationem illam nequiverim, donec eorum cauſæ mihi innotuerint. Ob nimiam enim feſtinationem ſi humiditas Auri Potabilis nimis citò exhalaverit, & evanuerit, Mercurius exſiccatus non ſatis penetrari, & penitus tingi poteſt.

Error quoque committitur, ſi vitrum complectens Mercurium, & Aurum Potabile nimis citò incaleſcat, ut Mercurius cum Auro Potabili ebulliat, exiliat, nimio motu ſe diſpergat, & in pulveris formâ ſe exhibeat, cum tamen in rotundam maſſam concretus fundo inſidere deberet.

Sic graviter errabit, qui non purum & mundum adhibuerit Mercurium, ſed adulteratum, & ſordibus multis inquinatum, quæ impedimenta tincturæ ingreſſum denegant, ac tentamen incertum atque irritum reddunt. Id propter neceſſe eſt, ut Mercurius cum ſale & aceto prius in ligneâ patinâ, aut lapideo mortario probe teratur,

& omni

& omni suâ nigredine accuratâ lotione liberetur, quò tincturam eò facilius admittat.

Ad hanc operationem admodum aptum deprehendi Mercurium illum, qui per fulmen Jovis sublimatur, & celeri ingressu à meo Auro Potabili totus tingitur.

Mira profecto est Calumniatorum illorum & inscitia & audacia, quod falsis suis clamoribus tam falsos rumores spargere, & dicere audeant, Mercurium à meo Auro Potabili non revera in Aurum tingi, sed Aurum, quod in Auro Potabili antea fuit, se Mercurio applicare, & ipsum aliquatenus coagulare, sed non constantem & fixum reddere. Rusticus sanè, & minimè prudens est hic sermo, ex quo unicuique leviter saltem in Mercurii & Auri tractatione versato, superborum illorum hominum stultitia, & ruditas satis superque innotescit.

Si invidi illi Asini Mercurium, & Aurum aliquâ duntaxat parte nossent, prius ad meliores se meditationes revocarent, nec aures suas asininas denudando tàm turpiter fœdarent, ea contemnentes, quæ ipsorum cognitionem planè fugiunt.

Quamvis autem Invidos ejusmodi Asinos nominibus suis propriis non notem, satis se tamen notos, & manifestos reddiderunt, audacter admodum inficias euntes Mercurii in Aurum verum, mei Auri Potabilis auxilio, coagulationem. Si Aurum Vulgare aquâ solutum facili negotio Mer-

Mercurium coagularet, quid ulterius petendum aut quærendum esset? Sed longè à scopo tentamen tale aberrat, quandoquidem in omnibus ejusmodi solutionibus Aurum Mercurio injecto per præcipitationem in digestione adhæret, atque cum eo in album Amalgama abit, Mercurio in suâ pristinâ naturâ constanter perseverante, & vel minimam in Aurum transmutationem admittente, id quod rusticorum cognitionem & captum non superat, sed intellectu difficile est putatitiis illis doctoribus, talia fidem omnem superare credentibus, quos effrictæ frontis homines veritati tàm manifestæ tantâ pertinaciâ se opponere nec unquam piget, nec pudet.

In vulgus notum est, purissimo Auro ne minimum quidem suppetere præter ea, quibus opus ad sui defensionem habet: Imò tantum ipsi virium non inesse, ut vel minimum metallum emendet, aut fixum & constans reddat; tantum abest, ut Mercurium, qui omnes Alchymistas, & Sophistas ridet, & ludibrio habet, in Aurum coagulet. Ex utroque album fit Amalgama, non autem in igne constans, durum, & flavum Aurum. Qui mihi non credit, rem ipsam experiatur, quam verbis meis responsuram inveniet.

Ad hæc accedit, quod Corporale Aurum omnem per Nitrum fixum, ex quo Aurum meum Potabile paratur, solutionem respuat, quæ si tamen possibilis esset, Aurum in eâ non occultaretur,

retur, sed solutionem flavam ostenderet, ac cutem, quam attingeret, subrubro, aut aliquantum ad nigredinem accedente colore inficeret, quod meum Aurum Potabile non facit.

Ejus itaque virtus tingens non in Corporali Auro, sed in Aureâ Tincturâ, ex Primo Auri Ente in Astralem Essentiam Artis beneficio conversâ consistit. Simili omninò ratione fieri potest, ut Lunæ Astrum argenteâ naturâ Mercurium induat, Astrum Veneris ipsum in Cuprum transmutet, Martis Astrum in durum ferrum eundem convertat, Jovis Astrum ex ipso Stannum faciat, & Astrum Saturni plumbeâ naturâ ipsum vestiat. Mercurius enim in Metallum illud transmutatur, cujus Astro Metallico imponitur.

Sic Mercurii Astrum omnia Metalla in Mercurios currentes & vivos transformat, licet hæc ipsa transmutatio parum, aut nihil utilitatis afferat. Nihilominus in animum induxi omnium Metallorum Astra parare, ac ipsius Artis ac Naturæ potestatem, occasione datâ, Veritatis Studiosis monstrare, atque ità Mundo manifestare. Astra Metallorum ex primis ipsorum Entibus extracta non sunt amplius Metalla, sed animæ ipsorum tingentes, quæ demum apud Mercurium Corporalia Metalla evadunt.

Hoc verum & genuinum est fundamentum, cui tota mei Auri Potabilis structura fulcitur. Sicut igitur purum Aurum aureæ suæ naturæ Mercurium participem reddere nequit; Sic neque Argentum,

gentum, neque Cuprum, neque aliud Metallum Mercurio suam naturam communicabit, sed illum præcipitatum tantum ad se attrahet, nequaquam verò mutabit. Hinc Philosophi Veteres tradunt, Metallorum tincturas non in ipsis Metallis, sed in ipsorum Primis Entibus quærendas esse. Fratris Basilii Valentini dictum est notissimum.

Quod Prima Entia non efficiunt,
Hoc Aurum & Argentum non faciunt.

Ad hoc attendendum est illi, qui voti compos fieri, & aliquid boni acquirere desiderat.

Ex his omnibus videre est, quod meum Aurum Potabile ex Primo Ente Auri per artem in Astralem Tincturam conformatum optimum debeat esse Medicamentum; sicut etiam illud tale esse jam prolixè demonstravimus.

Nam si nihilo melius esset vulgari Solutione Auri, Mercurium in verum Aurum non mutaret, nec etiam potentissimum venenum in optimum Medicamentum transmutandi potestatem haberet. Proculdubio talia Medicamenta, quæ ex vehementissimis venenis in tàm salubrem naturam mei Auri Potabilis adjumento mutata sunt, tanquam Antidota aliis venenis, & morbis summâ pertinaciâ inhærentibus potentissimè resistunt, & summâ cum admiratione in usum Medicum adhibentur. Quid commodi afferret, si vel centies stercora expurgarentur, & morbi tamen in stercoribus non consisterent, nihilominus locis suis inhæ-

inhæsuri, nec ita cessuri, nisi propriis suis sedibus exturbarentur. Sic nihil omninò proficeretur, omnem ex corpore sanguinem per venæ sectionem dimittendo, si in sanguine morbus sedem suam non haberet. Imò si in eodem domicilium fixisset, idemque totus corruptus esset, omnis labor irritus foret, qui sanguinis ejusdem emendandi causâ susciperetur. Omnis enim sanguis sine vitæ periculo dimitti ex corpore nequit. Si exempli gratia de viginti, duæ aut tres libræ relictæ fuissent in corpore, cibis & potibus sanguinem facientibus emendandæ, & bono iterum sanguine augendæ, eventus tamen conatui tali non responsurus esset, eò quod accrescens sanguis à priore corrumperetur. Documento est dolium aceti acrimoniâ imbutum, ex quo si omne acetum depromeres, relictis solummodo fecibus, ut sensim nobile, & generosum vinum ei infunderes, hoc ipsum profectò à paucis illis fecibus plane corrumperetur, & in acerrimum acetum transmutaretur. Eodem planè modo comparatum est cum morbis illis fixis, qui tam altas in corpore humano radices egerunt, ut nec purgando, nec venas secando, nec sudando, neque etiam ungendo, & quidvis illinendo tolli queant. Ex iis igitur locis, quibus pertinaciter inhærent, Tincturarum aut Astralium Medicamentorum subsidio, ut supra cum Mercurio, & Mercurio sublimato factum est, tingendi sunt, atque emendandi, ut ibidem manentes meliori naturâ & qualitate

indutâ corpori nullum amplius damnum inferant.

Atque hæc via illa vera eſt recto tramite ad incurabilium, & radicitus corpori inhærentium morborum curationem veram,& genuinam progrediens. Non tamen ità quis velim intelligat, quaſi omnem purgationem repudiandam judicem. Purgationes enim debito tempore in uſum adhibitæ nunc utplurimum haud parum commodi afferunt. Ipſa venæ ſectio tempeſtivè uſurpata utilitate ſuâ non caret. Abuſus ſæpè damni haud exigui cauſa eſt, atque haud rarò immaturam mortem accelerat.

Porrò haud contemnendum de veritate mei Auri Potabilis explorandâ experimentum eſt, quod ſequitur. Laminæ argenti parvulæ affrica vulgarem Mercurium, reliquiaſque ejus majori, quàm par eſt craſſitie adhærentes linteolo remove, more aurifabrorum, aureo Amalgamate, argentum deaurantium: Laminam argenteam Auro meo Potabili per dimidiam, aut totam horam digere, digeſtamque exime, quam pulcherrimo colore aureo obductam videbis. Mercurius enim in hâc digeſtione non incandeſcit, eâque de causâ per fumum non evaneſcens laminæ argenteæ adhæreſcit, & à meo Auro Potabili in optimum aurum tingitur. Eandem operationem tenta cum aliâ laminâ argenteâ Mercurio vulgi obductâ, eamque digere in ſolutione Aurum corporale continente, ut experiaris, an lamina illa pari

ratione

ratione se deauratam ostendat. Nam laminam albam exempturus differentiam incredibilem deprehendes.

Ejusmodi experimentorum plura hîc adjicere possem, si operæprætium mihi videretur Lectorem prolixis ambagibus obtundere. Si Aurifabri vasa sua argentea hoc pacto, coctione puta tali in solutione aurum corporale complectente deaurare possent, procul dubio missum facerent vulgarem illum deaurandi modum per Amalgama auri cum Mercurio, quod venenato suo fumo Mercuriali corpus humanum occupante eos, à quibus tractatur, plerunque in periculosos, & longam moram trahentes morbos conjicere solet. Sed quia ejusmodi aureis solutionibus nihil efficere possunt, earum usu supersedere, & usitatâ ac veteri deauratione acquiescere coguntur.

Sed multa verba facere de hâc re notissimâ operæpretium non arbitror: cum non lateat, etiam eos, qui vel levi digito Mercurium tractarunt. Res autem ipsa evidentissimè demonstrat, Asininos ejusmodi osores nunquam, Mercurii naturam cognitam, & exploratam habuisse, licet adeò audacter, & tàm effrictâ fronte aliorum sudores & labores sugillare, & in contemptum adducere moliantur. Unde cuivis facilè patet, quid negotii illi futurum sit, qui Asinis his tenebris plusquam Cimmeriis immersis accendere studet candelam, quam anteà nunquam aspexerunt.

Pauca hæc Auri mei Potabilis, quod quartus & ultimus in meâ Continuatione Miraculi Mundi eſt articulus, defendendi gratiâ in lucem edere coactus ſum, ut cuivis innoteſcat, me nimis multa meo Auro Potabili non attribuiſſe, ſed longè plura eodem præſtare poſſe, ad cujus rei veritatem exhibendam me promptum offero. Dignum profectò, imò digniſſimum hoc eſt medicamentum, quod Magnatibus tanquam donum pretioſum offeratur.

Quod ad tertium Proceſſum in dicto opuſculo, quem Medicis, & civibus, ut cum victu & amictu neceſſario & honeſto etiam bona Medicamenta in Generis Humani uſum ſibi negotio facili comparare queant, attinet, dilucidè & ſatis clarè deſcriptus eſt, adeò ut ne minimum quidem occulat. Fidem adhibere, & rem tentare nolentem cogere nequeo; Rerum tamen mearum ſategi, qui ſi in juventute meâ talem manuductionem nactus fuiſſem, qualem hactenus aliis ſubminiſtravi, & adhuc ſubminiſtro; Naturæ inveſtigandæ tantos ſumptus, tantoſque labores, cum peſſimo fœtore, & vitæ meæ periculo ſummo impendere coactus non fuiſſem. Aſſero autem rurſus firmiter illud, quod hactenus ſæpius aſſerui, quod per incenſionem Salispetræ cum Stanno, & Mercurio multum Auri & Argenti acquiratur, quod frequenter feci, & adhuc facere poſſum, ſuoque tempore Amicis publicè in meo Laboratorio id me demonſtraturum polliceor.

Alte-

Alterum punctum, quo docui, quâ ratione divites suum Aurum, & Argentum multò tutius, quàm fœnerando fieri solet, augere valeant, verè & candidè revelavi, nec quicquam reticui, excepto parvo errore, qui quoad pondus & species irrepsit. An descriptoris culpa sit, an verò illius, qui typos in ordinem digessit, ignoro; nec magni etiam refert, cum ipsa operatio secundum illud pondus non minus succedat, unâ hac re exceptâ, quod plus Salispetræ consumendum sit, quam si cupri tantum non fuisset additum.

Primæ editionis Recipe tale erat: ℞. Auri partem unam, Veneris partes duas, Reguli Antimonii partes tres, quod ità mutandum: ℞. Veneris partem unam, Auri duas partes, aut Lunæ, Reguli Antimonii tres partes: Hæc commixtio genuina est, & vera, nec tantum Salispetræ requirit, ut in fluxu conservetur; Augmentum autem quotidianum haud est contemnendum. Sic longè tutius ac facilius hoc pacto, quàm fœnore, & mercaturâ exercendâ, quæ duo media & periculis, & peccatis obnoxia sunt, Aurum & Argentum augeri possunt.

NB. Alias autem vias, aliosque modos esse, quorum adminiculo sine magnis sumptibus, & & laboriosâ fusione per ignem, molestoque mercaturæ exercitio, aut aliis animæ saluti nocentibus divitiæ acquirantur, neutiquam inficias eo. Similes enim passim in diversis Scriptorum meorum locis sunt obvii, præsertim in secundâ,

tertiâ, & quartâ parte Prosperitatis Germaniæ, ubi præstantis operis mentio facta est, quo adjuvante honestus victus & amictus in summâ tranquillitate, sine ullo strepitu, fusione, & flatu obtinetur, quidem auxilio cujusdam aquæ, ex arena, terra, argilla, lapidibus, & mineris aurum & argentum sine magno labore & magnis sumptibus extrahentis. Ac quamvis nulla omnino talis terra, arena, aut nulli lapides suppeterent, aurum & argentum continentes, ex quibus hæc fusione vulgari non possent elici; tamen vix nullus in Mundo locus reperiatur, in quo materiæ illæ non occurrant; Nulla tamen est inopia Plumbi, & Stanni, ex quibus duobus omni tempore, & omnibus in Mundo locis Aurum & Argentum dictæ aquæ Salispetræ auxilio extrahi possunt, quæ præstans, & toti Mundo utilissima ars ne mecum intermoriatur, operam dabo, eaque de causa eandem aliquot Amicis jam conspiciendam exhibui. Præstans, imò præstantissima est ars, qua non modo divites sed etiam pauperes sine proximi incommodo sibi de victu & amictu prospicient. Nullæ divitiæ, nullæ facultates, nulla bona, quorum jactura fieri solet, cum ea comparanda sunt: Quotidiana hujus rei experientia exemplorum affatim suggerit. Longè igitur satius foret, se & suos honestis ejusmodi mediis sustentare, quàm injustissimo fœnore animam suam Diabolo sacrificare, quod Christus evidenter significat, dicens quod peccatum

inter

inter emptorem & venditorem hæreat, ſicut parieti clavus inhæret.

An bellum non neceſſarium, quo de regiuncula aliqua, aut etiam vano honore tanta ſanguinis profuſione decertatur, tantæ ſit neceſſitatis, omnibus Chriſtianis bonæ conſcientiæ rationem habentibus dijudicandum relinquo. In mutuas cædes ruunt, qui mutuis læſionibus nunquam irritati cauſâ lucelli parvi digladiantur. An tales actiones Deo placeant, tandem manifeſtabitur. Quàm quiete, & quàm bona conſcientia ſe domi ſuſtentant, qui manuum ſuarum laboribus vivunt. Bona conſcientia exiguis facultatibus fruens conſcientiæ malæ, vel totius Mundi poſſeſſione gaudenti, longè præferenda eſt. Sed præſens hic Mundus perverſus dicere non erubeſcit, poſſidere & habere rem eſſe gratiſſimam: Nihil verò penſi habet, ſive per fas, ſive per nefas quæſitorum compotes fiant, modo poſſideant. Deus nobis magnam honeſtorum mediorum copiam ſuppeditavit, quibus ſine proximi noſtri incommodo, ſine fœnore, fraude & cædibus, noſtram vitam ſuſtentemus, ſi modò in manus operationem ipſam ſumere vellemus. Sed ad otium plurimi hominum nimis proclives ſunt, pulvinar Diaboli veriſſimum, qui in eo quieſcens in omnis generis peccata & vitia humanum genus præcipitat. Annon Apoſtolus Petrus dicit; Qui divitias quærunt, in Diaboli retia incidunt, Mihi perſuadeo, quod Deus præſentem

Mundum abominetur, & in conſpectu ſuo diutius ferre nequeat. Ideò cœcitatem & malitiam hominum, quæ tanta incrementa ſumpſit graviſſimis ſuppliciis afficiet, & maximam mortalium partem igne & gladio delebit, ſervatâ parvâ piorum turbâ, quam reliquam ira ipſius faciet.

Equidem hîc promitto, quod in futuro meo Laboratorio Publico Secreta & Arcana mea, quæ publici juris feci, oſtendere & demonſtrare velim. Nemo tamen ſibi perſuadeat velim, me ſine ullo diſcrimine quemvis ignotum, undecunque etiam, & quocunque ex angulo arrepſerit, ad hanc demonſtrationem admiſſurum eſſe. Eò certè meum propoſitum non tendit, utpote quin inter inimicos & amicos diſcrimen obſervaturus ſum. Probè itidem cavebo, ne Farneriani Nebulones fallaces, qui beneficia accepta à me mendaciorum plauſtris compenſant, & me, ubicunque poſſunt, damno haud exiguo afficiunt, fallacibus ſuis technis ſe inſinuent. Eos duntaxat admittam, quorum pietas, & candor vel mihi ipſi progreſſu temporis innotuerunt, vel ab aliis piis & notis amicis commendabuntur.

Haud parum laboris, & moleſtiarum mihi ipſi non dubito quin acerſiturus ſim & quidem Veritatis demonſtrandæ causâ iis, qui poſtea ejus contra calumniatores defendendæ patrocinium ſuſcipiant. Hîc admonitionis loco Benevolus

Lector

Lector sciat, quod Lapis Philosophorum in meo Laboratorio minimè quærendus sit, nec me etiam ipsum parare in animum induxisse, quippe qui tantis Secretis investigandis nunquam invigilavi, nec hactenus invigilo, iis acquiescens, quæ Deus largiri mihi voluit. Si ipsi autem placeret majoribus me donis locupletare, eadem non repudiarem, sed ad ejus honorem & proximi commodum legitimè usurparem. Ea, quæ in publicum edidi, & multis incredibilia videntur, ideò se veritati opponentibus, & cuncta mendacii arguentibus publicâ demonstratione, & defensione à mendaciorum calumniis vindicabo.

Porrò præter Laboratorium meum Publicum adhuc aliud Secretum instituam, in quo Amicis longè subtiliora & præstantiora iis, quorum mea scripta mentionem fecerunt, monstrabuntur. Atque hac ratione unicuique, dummodò laborem suscipere, & diligentiam adhibere voluerit, sine proximi sui incommodo largè & commodè de honesto victu & amictu sibi prospicere licebit.

Rara quoque & hactenus nunquam visa Naturæ miracula, ut Vegetabiles & Minerales plantæ ostendentur: Exempli gratiâ:

Vegetabiles, & Metallicæ naturæ, de quibus in Tractatu de Naturâ Salium egimus.

Herbæ ex duris silicibus, imò ipsis ferri frustis enatæ.

Metalla paucis horis, ut Vegetabilia, aquæ cu-

jufdam ope nafcentia, de quâ liquoris filicum defcriptio mea in fecunda Parte Furnorum videatur.

Metalla paucarum horarum intervallo, ut herbæ, fine omni peregrinâ additione enafcentia, ut in Cupellæ proba nihil plane ipfis decedat.

Compendia haud vulgaria, & operationes manuales in deftillatione præftantiffimorum fpirituum ad Alchymiam æquè ac ad Medicinam utilium, quales funt Spiritus Nitri, Spiritus Salis, Aqua Fortis, Aqua Regis, & fimiles, adeò celeriter & facile deftillandi, ut etiam duabus aut tribus carbonum libris per cucurbitam & alembicum ex arenâ fingulis horis fpiritus libra una deftillari poffit, Spiritus inquam adeò puri, fuavis, & clari, ut nulla rectificatione opus habeat.

Cum hoc & inauditum fit, & à vulgaribus Chymicis pro re incredibili habeatur, intermittere non poffum, quin tantum hîc indicem, ex quo hoc fieri poffe appareat.

Efto, quod mihi aliquot libris Spiritus Salis opus fit, occafio mihi defit, & ignis vi, & temporis progreffu eum parandi, fequentem præparationem ufurpo. Magni & diuturni ignis loco utar arte Separatoriâ purum ab impuro fejungente, Salem vulgarem culinarium, aut Salempetræ purum folvens aquâ vulgari, & folutioni in cucurbitam immiffæ addens fulphur feparatorium. Cucurbitâ cum alembico, aut retortâ, per quam

hæc

hæc destillatio etiam perfici potest, arenæ impositâ ignem subjicio, ut aqua illa salem continens bulliat, atque ita à Sulphure inter coquendum puriores ab impurioribus partibus segregentur. Puriores illæ partes admodum fugaces reddun-tur, atque spiritus admodum suaves, & clari transcendunt. Crassior, terrestrior, & fixior Sal in cucurbitâ, aut retortâ remanet, mirabilis admodum naturæ & proprietatis. Atque hâc ratione facili negotio ex una Salis, aut Salispetræ libra, una Spiritus Salis, aut Spiritus Nitri libra destillari potest. Ex mediocri cucurbita decem horis decem Salis, aut Salispetræ libræ decem Spiritus libras dabunt, qui duo Spiritus Salis nimirum, & Salispetræ commixti Aqua Regis fieri solent: Ita tantum tibi Spirituum una destillatione comparabis, quanta cucurbita tua fuerit. Qui ipsa destillatione aquam Regiam parare cupit, eidem æquales, Salis & Salispetræ partes in aqua communi solvendæ, atque ex cucurbita aut retorta destillandæ erunt. Compendium profectò est præstantissimum omnibus iis, qui horum spirituum copia indigent. Aurum, Argentum, ac cætera metalla cuncta sine Aqua Regis, aut Aqua Forti, similibusque spiritibus quorundam Salium in aqua solutorum ope solvi possunt, quæ profectò præstantissima quoque est inventio.

Sic etiam cum cæteris rarioribus experimentis, de quibus suprà mentio facta est, comparatum esse dicimus: Exempli causâ, si metallum in

in altitudinem excrescere debet, ipsi aliquod contrarium addendum erit. Hoc enim sibi contrarium dum fugit, ex massa surgendo excrescit tàm in sicca quàm humida via.

Si volumus, ut ex duro Metallo, aut dura silice herba nascatur; Metallum, sive Aurum, Argentum, Cuprum, Ferrum, Stannum aut Plumbum fuerit, & silex prius in tenerum pulverem per Sales redigantur, pulvisque ille in terreo vase peculiari quadam aqua humectetur oportet, cui humectato herbarum semina inserenda, quæ postquam ad perfectionem suam nascendo pervenerunt, ab humectatione ulteriore cessandum, pulvisque Solaribus radiis exponendus est, qui Metallum rursus, aut lapis durus, alii Metallo, aut lapidi planè similis, evadens, inhærentes herbæ radices complectitur, atque in admirationem rapit ignorantes quo pacto herba ex ejusmodi frusto Argenti, Auri, Ferri, Cupri, aut duræ Silicis enasci possit. Hoc quoque certum est, atque indubitatum, quod dictæ herbæ ità enascentes ex Metallis eorundem ipsorum naturam & proprietates obtineant, ex quibus nascendo exortæ sunt.

Dicta herbarum ità crescentium experimenta licet nihil divitiarum afferant, nobiles tamen Naturæ & Artis sunt operationes in recessu plus habentes, quam fronte primâ pollicentur, ideò non frustrà hîc à me apposita, utpote quæ haud parvi momenti res innuunt, ut facilè quivis conjectura providere poterit.

Ut

Ut autem aliquam ſaltem hîc mentionem faciam de facultate hac creſcendi Vegetabilium, & Metallorum, hoc cuivis velim notum ſit, in Publico meo Laboratorio conſpicienda exhibitum iri omnigenarum herbarum ſemina, cumprimis verò frumentorum, ut avenæ, hordei, ſiliginis, tritici, & aliorum, quo nimirum pacto ita ſint præparanda, ut celerem naſcendi facultatem acquirant, ac unum granum non ſolum unum, ſed decem, viginti, aut triginta fortes culmos cum plenis ſuis ariſtis producat, & centuplos fructus ferat.

Pari modo nonnullis amicis oſtendetur, quomodo Salpetræ tanquam præcipuus dictæ facultatis creſcendi adjutor ſeratur, & centuplo fructuum emolumento labores ſuſceptos compenſet. Etenim ſe multiplicat, & enaſcitur Salpetræ ex vulgari Sale ſicut cætera vegetabilia; unde vetus illud Proverbium, Salem ſerere, forſan originem ſuam duxiſſe ſuſpicor.

Aliûs adhuc creſcendi facultatis mirabilis in meo Laboratorio Secreto oſtendendæ, ſi Deo placuerit, mentionem hic faciam oportet. Ea hæc eſt, quod Aurum & Argentum, ut ex ſtercorata, & ſalſa terra Vegetabilium ſemina, ex craſſo Saturno incrementa ſumant, & naſcendo multiplicentur, ita ut quinquaginta unciis unius, ſi non duarum quotidiè augmentum accedat. Qui hîc bonus Agricola fuerit, & quidem peritus Saturnum araudi, & fertilem reddendi, ac bonum

ipſi

ipsi aptumque semen inserendi, næ ille locupletem messem, sementi factæ respondentem adipiscetur, ac facilè triplò aut quadruplò tantum lucrabitur.

Quia igitur omnis crescendi facultas Vegetabilium, Animalium, & Mineralium, seu Metallorum, ad solum & universalem terræ Salem, hic verò ad Maris Salem, Sal autem Maris ad Solem ortum suum refert, intermittere non potero, si mihi vitam Divina Benignitas largita fuerit, quin Amicis exhibiturus sim, quam pauco labore & sumptu Universalis pinguedo salsa ad omnes steriles & arenosos campos loco vaccini stercoris pinguefaciendos, & fertiles reddendos apta & idonea copiosè ex Aqua Marina separari possit. Imò necessitate postulante facili negotio demonstrare possem, etiam naturale Semen Auri, veram illam Medicinam Universalem, ex eadem parari, sive ex illo unicuique noto & visibili Oceano acquiri. Quod tamen cum huc non pertineat, eum, qui rerum adeò subtilium gnarus esse cupit, ad nostrum de Salium Natura opusculum remittimus, ubi ea offendet, quæ ipsius desiderio satisfacient.

Horum & similium experimentorum rarorum pariter & præstantium plura & varia in meo Laboratorio in conspectum producentur. Inter omnia excellet illud, cujus adjumento cujusvis conditionis hominibus, sive summi sive imi fuerint, sine cujusquam incommodo, summâ cum tranquilli-

quillitate, ſibi de victu & amictu honeſto proſpicere licebit. Non hic extimeſcenda ſunt infinita diſcrimina inconſtantis fortunæ, navigationibus periculoſis, aut cruentis bellis & præliis mortales affligentis, aut periculoſis, & aſtutis technis animæ & corpori perniciem atque interitum procreantis: Sed ſine conſcientiæ ullâ læſione cuique domi ſuæ totius familiæ quietâ & honeſtâ ſuſtentatione frui integrum erit. Hinc quantum Utilitatis Mundo expectandum ſit ex Laboratorio meo, nemo non facilè perſpicit: Præcipuè autem in demonſtratione quatuor donorum in meâ Continuatione Miraculi Mundi, quatuor conditionis hominibus, Ruſticis puta & Agricolis, Mercatoribus, Medicis, & Magnatibus exhibitorum.

Ex his primum & minimum Vinitoribus, Hortulanis, & Agricolis donavi, monſtrans viam & rationem omnis generis ſteriles, & arenoſas terras ſine beſtiarum fimo, omnibus temporibus pinguefaciendi, ut ſingulis annis centuplos fructus afferant. Licet autem vile, & quaſi nullius momenti eſſe appareat, cunctis tamen in mundo hominibus, divitibus & pauperibus, ſummis & imis quocunque tempore commodum & utilitatem haud exiguam parit.

Etenim vino, frumento, aliiſque terræ frugibus, quarum nullus homo carere poteſt, copioſè ſingulis annis naſcentibus, earum non modo divitibus abundantia magna ſuppetit, ſed etiam fieri

fieri non poteſt, quin & in pauperes de tantâ copiâ tantum redundet, ut panis fruſto, & vini aut cereviſiæ hauſtu fruantur. Terrâ verò quovis tempore tantâ affluentiâ ſuos fructus edente, non modo in homines maximum emolumentum redundat, ſed & beſtiæ iiſdem fructibus fruentes majore numero augentur, ac multiplicantur, & mortalibus ſuſtentatione, amictu & aliis multis ad vitam ſuſtentandam neceſſariis rebus indigentibus tantò majus commodum conferunt. Hæc omnia Divinæ Benignitati nobis Salem maximè neceſſarium largienti ſummâ cum gratiarum actione accepta ferenda ſunt. Primus ille Articulus in meâ Continuatione Miraculi Mundi probè relegatur, ut inde perſpici queat, quantâ utilitate ars illa terras arenoſas & ſteriles pinguefaciendi, & fertiles reddendi humanum Genus locupletare poſſit. Ea de cauſa in Laboratorio meo Publico non ſolum prælum illud lignorum, cujus in Continuatione Miraculi Mundi mentio facta eſt, ſed etiam facilis illa mutatio Salis ſterilis, in fertilitatem demonſtrabitur.

Et quia ſecundum illud donum in mea Continuatione Miraculi Mundi, quod Mercatoribus dono dedi, ut Aurum & Argentum ſuum domi ſuæ tutò & ſine periculo augere valeant, nonnullis forſan nimis difficile, & laborioſum videretur, neque hac in parte ipſis deero; atque id propter Amicis oſtendam facilius Auri & Argenti augmentum, quod intellectu facile, etiam facili negotio

negotio unusquisque effectui dederit, nimirum ut centum aurei nummi singulis diebus ad minimum unius aurei incrementum sumant. Hoc secretum progressu temporis alicui utilius foret, quam grandes ipsius thesauri, & copiosa bona bellis ingruentibus sæpè à tergo relinquenda. Ars est in omnibus Mundi partibus utilissima, & in omnibus necessitatis casibus talis, quæ ex periculis aliquem expediat. Bonum protecto Vade mecum, ultimum refugium, & thesaurus portatu facilis, qui nunquam consumi potest. Hæc & similes aliæ plures artes admodum utiles Amicis in Laboratorio meo monstrabuntur.

Certo autem scio illud, de quo neutiquam dubitandum, paucos nimirum fore, qui ea, quæ hic trado, credant, & intelligant. Nec permagni etiam refert, cum facile patiar, ut nemo credat.

Siquidem verò de multis mirabilibus rebus scripsi, & multi eas fieri non posse clamitarunt, intermittere non potui, quin verissimis meis scriptis infallibile testimonium Oculari demonstratione in Laboratorio meo darem, & fidem indubitatam facerem. Ut ita non solum omnia mea scripta ab ignorantium Vervecum injuriis & calumniis vindicarem, sed etiam proximo meo, meisque liberis inservirem, & aliquid boni relinquerem.

Jam enim ad seniles annos properans, igni, aliisque laboribus molestis non amplius sum per-

ferendis: Liberi autem mei adhuc parvi, & nullâ doctrinâ imbuti ad aliquid in manus capessendum, quo sibi de victu & amictu prospiciant, inepti sunt, atque multò minus idonei, quià me doceantur ea, quæ ad panem lucrandum conferunt: Prætereà incertum est, si ipsis Secreta quædam scriptis mandata relinquerem, in cujus manus ea pervenire possent, Inimicorum forsan citius in manus inciderent, quàm Amicorum, idque cum magno liberorum meorum damno, qui hâc ratione iis plane exciderent.

Si verò adhuc vivus tàm præstantia, & Utilia Secreta nonnullis Amicorum meorum revelavero, & ipsis ostendero, cujus utilitatis participes fieri queant, eâ tamen conditione, ut meis liberis, ubi jam ad eos annos pervenerint, ut ád percipiendum & tractandum talia idonei sint, ea rursus communicent, quorum à me participes facti sunt. Si inquam decem aut duodecim ejusmodi Amicis tam utilia Secreta patefecero, & inter eos unus & alter ejus fuerit candoris & integritatis, ut beneficiorum à me acceptorum memores liberos eorum secretorum, quæ à me didicerunt, cognitione imbuant, ars hæc penitus in familiâ meâ, & inter meos non intermorietur, & mei unà fruentur iis, quæ aliis in Laboratorio meo monstrata ipsi etiam anteà aspexerunt. Sin mihi tamdiu Deus vitam prorogaverit, ut meos jam capaces ipse iis ipsis artibus imbuam, tantò melius erit, nec ipsi opus habebunt, ut alieno

auxi-

auxilio fulciantur, & raræ fidei Amicorum confidant. Mihi profectò adhuc jam viventi pro multis meis beneficiis nulla gratia refertur ab iis, qui iisdem à me affecti sunt: Quid post mortem meam futurum sit, facili conjecturâ augurari possum. Non tamen omnes adeò leves futuros spero, ut, instar Farneri istius perfidi, fidem datam fracturi sint. Si ex decem unus tantum rediens acceptorum beneficiorum recordatur, conatus mei laudabiles non frustrà fuêre: Ex decem leprosis unus duntaxat reversus Christo pro restituta valetudine gratias egit; cæteri novem ingratissimâ oblivione beneficium à Christo acceptum ex memoriâ suâ deleverunt. Meam sortem Christi sorte fortunatiorem mihi non persuadeo, ac pro beneficiis maleficia accipere assuetus sum. Hujus præsentis mundi conditio & status nihil aliud secum fert, adeò ut nihil mihi aliud expectandum credam, quam Mundi mercedem usitatam mihi pro beneficiis meis redditum iri. A benefaciendo tamen non cessabo: Quæ homines non agnoscunt, ea Deus agnoscet, in quo acquiesco.

Maximum verò antedictum Laboratorium instituendi incitamentum hoc est, ut Calumniatorum ora impura obturentur, mea Secreta partim nonnullis Amicis adhuc patefiant, & miracula, ac magna Dei dona posteritati relinquantur. Meæ Personæ causâ tantum laborem, & tantam inquietudinem non suscipio, sed quæ-

cunque facio, ea Dei unius honorem, & proximi commodum, quibus duabus rebus à Creatione Divinâ devinctus sum, spectare omninò quisque sciat.

Si igitur in dicto meo Laboratorio multa præstantia & hactenus incognita secreta utilissima, quæ multa commoda Generi Humano afferent, revelata, & posteritati relicta fuerint, fieri non potest quin mihi in Mundo immortale nomen superstes sit futurum. Imò quia Deus bonum nunquam sine compensatione dimittit, nunquam periturum in cœlo thesaurum colligo. An unquam terrestria hæc dona & munera, quæ mihi Benignus Creator meus largitus est, melius collocare possem, quam si ea peritura cum æternis thesauris permutem?

Quia jam tempus illud adest, quo Deus justissimus vindex de hoc perverso Mundo, justissimo suo judicio meritum supplicium sumpturus, & quidem celeriter, atque inopinatò, prius quam putaremus, totum Orbem terræ ferro, igne, fame, & miseriâ consumpturus erit, adeò potens tamen est, ut ab æterno potens fuit, ut divinâ suâ Omnipotentiâ per parvum cœtum piorum contra talem ignem tueri possit. Sine mediis tamen id facere non solet. Ad piam viduam Sareptanam misit Eliam Prophetam, ut illius cados olearios repleret: Eliæ ipsi dedit juniperum, sub quâ quiesceret, & lateret, ne ab hostibus deprehenderetur: Siti confectæ ferè Hagari per angelum

gelum oſtendit aquæ ſcaturiginem, quâ ſe atque Iſmaëlem ſuum recrearet, & vivos conſervaret: Pio Lotho trans montem oſtendit oppidulum, in quo ſe abſcondens cœleſtis ignis impetui ſe ſubtraheret. Pari ratione ſpem firmam concepi, Laboratorium meum Jacobitis fame graſſante Joſephum, Iſmaëlitis vivam aquæ ſcaturiginem, Eliæ filiis Juniperum, & pauperibus viduis Sareptanis perpetuum cadum olearium futurum eſſe.

FINIS.

